

Prof. PhDr. Róbert Letz, PhD.
Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK, Račianska 59, 813 34 Bratislava

POSUDOK

k návrhu na vymenovanie Doc. PhDr. Pavla Tišliara, PhD.
za profesora v odbore Slovenské dejiny

Doc. PhDr. Pavol Tišliar, PhD. aktívne pôsobí vo vede od roku 1999, keď ukončil svoje vysokoškolské štúdiá na Filozofickej fakulte UK v Bratislave v odbore archívniectvo-história. Jeho vedecká práca sa spočiatku zamerala na problematiku dejín regionálnej správy v prvej polovici 20. storočia. Neskôr sa čoraz väčšmi orientovala na oblasť regionálnej historickej demografie a historickej geografie celého Slovenska v prvej polovici 20. storočia.

Pri celkovom zhodnotení vedeckej práce Doc. PhDr. Pavla Tišliara, PhD. by som chcel predovšetkým zdôrazniť skutočnosť, že je vedcom, ktorý pracuje v dost' zanedbávanej oblasti, akou nepochybne sú dejiny populácie, skúmané prostredníctvom historickej demografie. Slovensko nemá v tejto oblasti svoju vlastnú školu o ktorú by sa mohlo opierať a rozvíjať jej výsledky, skôr išlo o výsledky vzájomne neprepojeného bádania jednotlivých autorov z rôznych vedných oblastí (napríklad Ján Svetoň, Juraj Žudel, Július Mésároš, Michal Kaľavský, Pavol Šalamon, Libor Bernát, Ladislav Tajták, Branislav Varsik, Pavel Vereš, Ján Botík, Tünde Legyelová a iní), vydaných v podobe osobitných štúdií a zriedkavejšie monografických prác. Doc. PhDr. Pavla Tišliara, PhD. môžeme zaradiť k mladšej slovenskej generácii historických demografov, ktorá využíva moderné výskumné metódy, k spracovaniu problematiky pristupuje interdisciplinárne a v komparácii s okolitými krajinami. Patrí k jednej z mála osobností, ktorá sa systematicky venuje dejinám populačného vývoja na Slovensku v prvej polovici 20. storočia. Spoločne s RNDr. Branislavom Šprochom, PhD. otvorili základné demografické otázky populácie Slovenska a Podkarpatskej Rusi v tomto období (ide o otázky úmrtnosti, plodnosti, sobášnosti a rozvodovosti, etnicity a konfesionality). Doc. PhDr. Pavol Tišliar, PhD. venoval veľkú pozornosť spracovaniu výsledkov vybraných sčítaní ľudu. Pritom sa osobitne zamerl na mimoriadne sčítania ľudu na Slovensku z rokov 1919 a 1938, ovplyvnené prechodnými politickými a spoločenskými pomermi, a na riadne sčítanie ľudu z roku 1940.

Výsledky svojej vedeckej práce Doc. PhDr. Pavol Tišliar, PhD. zhrnul do svojich vedeckých monografií a štúdií. Z pomerne veľkého počtu monografií inauguranta je ťažké vybrať tie najpodstatnejšie a najprínosnejšie. Predsa sa však o to pokúsim z pohľadu historika. Ide o monografie *Okresné zriadenie na Slovensku v rokoch 1918 – 1945* (2013); *Demografický obraz Slovenska v sčítaniach ľudu 1919 – 1940* (2012) – spolu s B. Šprochom;

Mimoriadne sčítanie ľudu na Slovensku z roku 1919 (2007); *Populačný vývoj Podkarpatskej Rusi* (2009) – spolu s B. Šprochom; *Národnostný kataster Slovenska v roku 1940* (2011); *Náčrt populačnej politiky na Slovensku v rokoch 1918 – 1945* (2013). Tento výber neznižuje význam a prínos ostatných monografií, iba zdôrazňuje ich prvoradý prínos pre slovenskú historickú vedu. Všetky monografické práce Doc. PhDr. P. Tišliara, PhD. vychádzajú z pôvodného primárneho archívneho výskumu v domácich i zahraničných archívoch a z relevantnej odbornej literatúry. Obsahujú fundované textové časti s hĺbkovými analýzami a interpretáciami problematiky, ale súčasne aj tabuľky, grafy a mapy, ktoré názorne ilustrujú a kvantifikujú skúmanú problematiku. Sú dôležitým základom pre ďalšie využitie, a to nielen v oblasti historickej vede, ale aj v iných vedných disciplínach, ako napríklad sociológii, politológii, demografii a inde. Kvalita monografických i všetkých vedeckých prác Doc. PhDr. P. Tišliara, PhD. spĺňa všetky predpoklady kladené na tento typ prác. Sú prínosom pre hlbšie poznanie o dejinách a vývoji obyvateľstva na slovenskom území.

Pri posudzovaní formálneho kritéria počtu vedeckých monografií, potrebných na inauguráciu je potrebná jedna samostatná monografia, pričom inaugुरant uvádza počet pätnásť. Z týchto uvádzaných 15 monografií je samostatným autorom 7 monografií a 8 má v spoluautorstve, pričom pri troch z nich je jeho autorský podiel nižší ako 3 AH. Ak vylúčime monografie v spoluautorstve, inaugुरant stále vysoko prekračuje stanovené kritérium 1 samostatnej monografie. Rovnako prekračuje aj kritérium vedeckých prác, odborných prác a ohlasov.

Rozsah vedeckých aktivít Doc. PhDr. Pavla Tišliara, PhD. dokumentuje jeho účasť v deviatich výskumných grantových projektoch, z toho v siedmich domáceho a dvoch medzinárodného charakteru, pričom v piatich z nich bol hlavným riešiteľom. Ide napríklad o projekty VEGA, APVV, ASO. Doc. PhDr. P. Tišliar, PhD. je rešpektovanou osobnosťou v domácej i zahraničnej vedeckej komunite. Je členom viacerých redakčných rád a vedeckých grémií. Aktívne zúčastňuje na rôznych domácich a zahraničných vedeckých konferenciách, má študijné a prednáškové pobyty v zahraničí.

Po komplexnom posúdení diela a vedecko-výskumnej činnosti doc. Pavla Tišliara, PhD. konštatujem, že jej vedecká, odborná, pedagogická a popularizačná práca dosahuje požadovanú odbornú úroveň a spĺňa stanovené kritériá na vymenovanie za profesora na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Preto odporúčam, aby bol inaugurovaný a vymenovaný za profesora v odbore Slovenské dejiny.